

Brüssel, 8. juuni 2021
(OR. en)

9586/21

CT 78
ENFOPOL 220
COTER 67
JAI 691

MENETLUSE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	7. juuni 2021
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	8633/21
Teema:	Nõukogu järelused COVID-19 pandeemia mõju kohta terrorismist ja vägivaldsest äärmuslusest tulenevale ohule, sealhulgas terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlevatele asutustele ja nende tegevusele – <i>Nõukogu järelused</i> (7. juuni 2021)

Delegatsioonidele esitatakse lisas nõukogu järelused COVID-19 pandeemia mõju kohta terrorismist ja vägivaldsest äärmuslusest tulenevale ohule, sealhulgas terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlevatele asutustele ja nende tegevusele, mille nõukogu (justiits- ja siseküsimused) kiitis heaks 7. juunil 2021 toimunud 3799. istungil.

NÕUKOGU JÄRELDUSED

COVID-19 pandeemia mõju kohta terrorismist ja vägivaldsest äärmuslusest tulenevale ohule, sealhulgas terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlevatele asutustele ja nende tegevusele

Sissejuhatus

1. Euroopa Liidu Nõukogu leiab, et kuigi terrorismioht liikmesriikidele on endiselt suur, ei ole see COVID-19 pandeemia tõttu siiani kasvanud. Samal ajal on mõned terroristlikud tegevused hakanud levima rohkem veebis ja mõnedes rühmades võib täheldada suuremat radikaliseerumist.
2. Nõukogu tunnistab, et terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlevad asutused on pidanud kohanema COVID-19 pandeemiast põhjustatud piirangutega ja on hakanud üha enam kasutama turvalisi ja tõhusaid veebitehnoloogiaid.
3. Nõukogu arvab samuti, et keskpikas ja pikas perspektiivis avaldavad COVID-19 pandeemia sotsiaal-majanduslikud tagajärjed tõenäoliselt negatiivset mõju terrorismist ja vägivaldsest äärmuslusest tulenevatele ohtudele, aidates süvendada koldeid radikaliseerumiseks erinevate ideoloogiate alusel.
4. Seetõttu püüab nõukogu tagada, et terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlevatel asutustel liikmesriikides oleks piisavalt vahendeid, mis võimaldaksid neil püsivalt ja tõhusalt reageerida terrorismist ja äärmuslusest tulenevatele ja muutuvatele ohtudele.

Praegune olukord

5. Nõukogu märgib, et COVID-19 pandeemia mõju terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlevatele asutustele on olnud erinev; julgeoleku- ja luureteenistuste ning enamike õiguskaitseasutuste teatud tegevuste (näiteks füüsiliste kohtumiste või operatiivtöö) suhtes kohaldati piiranguid, samas kui teiste pädevate asutuste suhtes piiranguid ei kohaldatud.

6. Nõukogu rõhutab, et interneti roll on selles valdkonnas alates pandeemia algusest suurenenud mitte ainult seetõttu, et mõned terrorismi ja äärmuslusega seotud tegevused on üha enam kandunud füüsilisest keskkonnast veebikeskkonda (nt kommunikatsioon, rahastamine, propaganda, radikaliseerumine, värbamine jne) ning rohkem ja ulatuslikumalt on hakatud kasutama uusi tehnoloogiaid ja vahendeid (krüptorahad, krüpteeritud rakendused, detsentraliseeritud 3.0 veebisaidid jne), vaid ka seetõttu, et terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlevate asutuste igapäevane töö on muutunud rohkem veebipõhiseks.
7. Nõukogu on teadlik probleemidest, mida COVID-19 pandeemia on tekitanud terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlevate asutuste jaoks nende igapäevases töös, eelkõige salastatud teabega tegelemisel, ning tunnistab vajadust leida õige tasakaal, et tagada veebis toimuva terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlemise tegevussuutlikkus ja turvalisus ning järgida samal ajal salastatud teabe käitlemise eeskirju.
8. Nõukogu märgib siiski, et kuigi füüsilised kohtumised ja tegevused on terrorismi ja vägivaldse äärmusluse vastu võitlemisel kriitilise tähtsusega, eriti kui need põhinevad „usaldussuhetel“, on internetis võimalik teha ühiseid jõupingutusi ja saavutada vastastikust koostööd, mis võimaldab ametiasutustel säästa aega ning rahalisi ja keskkonnaressursse, kui konfidentsiaalsusnõuded ja võrgu turvalisus seda võimaldavad.
9. Kuigi nõukogu tunnistab, et COVID-19 pandeemia ei ole põhjustanud terrorirünnakute ilmset sagenemist, on keskmises ja pikas perspektiivis tõenäoline, et pandeemia ja selle sotsiaal-majanduslikud tagajärjed soodustavad (erinevate ideoloogiate seas) äärmuslike narratiivide levikut. Seoses sellega tuleb märkida, et vasakäärmuslikud, paremäärmuslikud ning islamiäärmuslaste rühmitused on juba lisanud COVID-19 oma narratiividesse. Tähelepanu väärib ka pandeemiast põhjustatud ebakindlus ja ärevus ning asjaolu, et inimesed veedavad rohkem aega internetis, mis võib suurendada nende haavatavust vägivaldsete äärmuslike narratiivide suhtes.

10. Nõukogu tunnistab, et mõned koroonaviiruse eitajate hulka kuuluvad vägivaldsed rühmad ja muud rühmitused, kes on vastu valitsuse poolt COVID-19 leviku piiramiseks võetud meetmetele ning kes on ligi meelitanud erineva ideoloogilise taustaga äärmuslasi, võivad kujutada julgeolekuohtu, sest nad on võimelised korraldama vägivaldseid tegevusi, ning seetõttu võib sõltuvalt nende edasisest tegevusest tekkida vajadus võtta täiendavaid meetmeid.

Vajadus meetmete järele

11. Võttes arvesse kirjeldatud olukorda, tunnistab nõukogu tööd, mida liikmesriigid on juba teinud oma riiklike raamistike ja pädevate asutuste kaudu, et pidevalt ajakohastada arusaamist terrorismi ja vägivaldse äärmusluse ohust internetis ja seda ohtu hinnata, ning kutsub liikmesriike üles seda arusaamist ja hindamist pidevalt vabatahtlikult täiendama, andes selle kohta asjaomastele ELi asutustele teavet. Seoses sellega ja oma pädevuse piires peaksid ELi luure- ja situatsioonikeskus ning Europol pidevalt täiendama oma hinnangut pandeemia mõju kohta terrorioperatsioonidele ning terroriorganisatsioonide ja vägivaldsete äärmusrühmituste võimalike katsete kohta praegust kriisi ära kasutada.
12. Nõukogu KUTSUB liikmesriike ÜLES kiiresti jõustama terroristliku veebisisu levitamist käsitleva määruse¹ sätteid, ning kutsub komisjoni ja ELi internetisisust teavitamise üksust ÜLES pakkuma liikmesriikidele pidevalt toetust oma tehniliste ja operatiivteadmistega.
13. Võttes arvesse terrorismist ja vägivaldsest äärmuslusest tulenevate ohtude ning muude nendega seotud nähtuste (näiteks ühiskonna polariseerumine, desinformatsioon ja vägivaldsed koroonaviiruse eitajate liikumised) ulatust veebis ning praegusi tehnoloogilisi võimalusi, näiteks tehisintellektiga seotud võimalusi, RÕHUTAB nõukogu, et tähelepanu tuleb pöörata ka algoritmide mõjule ja nende rollile radikaliseerumise ja vägivaldse äärmusluse soodustamisel².

¹ ELT L 172, 17.5.2021, lk 79.

² 12735/20: Algoritmilise võimendamise roll vägivaldse ja äärmusliku sisu edendamisel ning selle levitamisel platvormidel ja sotsiaalmeedias (ELi terrorismivastase võitluse koordinaatori 2020. aasta detsembri dokument).

14. Liikmesriike ja komisjoni INNUSTATAKSE jätkama jõupingutusi, et ennetada igasugust ebaseaduslikku äärmuslikku ja terroristlikku propagandat, vägivalda ohutamist ning vihakõne ja vägivaldse äärmusluse ebaseaduslikku rahastamist, RÕHUTADES olulist panust, mida interneti teenuseosutajate vahendajad võivad anda võitluses ebaseadusliku sisu ja selle võimendamise vastu, sealhulgas praegu arutlusel oleva digiteenuste õigusakti kontekstis.
15. Nõukogu märgib samuti, et suuremat tähelepanu tuleks pöörata tekkivatele ohtudele ja julgeolekuriskidele ning uutest tehnoloogiatest tulenevatele võimalustele. Ta rõhutab ELi innovatsioonikeskuse rolli uute tehnoloogiliste arengute vaatluskeskuse ja innovatsiooni edendajana, kes arendab liikmesriikide jaoks standardseid tehnilisi lahendusi sisejulgeoleku valdkonnas vastavalt asjaomaste asutuste volitustele.
16. Võttes eelkõige arvesse COVID-19 pandeemiast tulenevaid piiranguid ning hinnangut, mille kohaselt osa tegevusi ja koostoimeid võib toimuda veebi teel (vaatamata sellele, et on olemas turvalised sideplatvormid ja -süsteemid, mida pädevad asutused juba kasutavad koostööks liikmesriikides ja nende vahel), TUNNISTAB ja RÕHUTAB nõukogu, et äärmiselt oluline on jätkata turvaliste videokonverentsisüsteemide väljatöötamist, mis võimaldaks arutada salastatud teavet. Nõukogu TUNNISTAB samuti, kui tähtis on jätkata turvaliste sidekanalite arendamist salastatud teabe vahetamiseks kirjalikul teel.
